

यर्हियदा लोकं जनं योगस्य प्रतिपक्षमाचक्षाणः पश्यन् बभूव तस्य प्रतिक्रियाकरणं कर्मचर्निदितमित्याचक्षाणः तदा आजगरं ब्रतमास्थितः सन् शयान
न एवाश्नाति स्मेत्यन्वयः आजगरं ब्रतं नाम एकत्रैव स्थित्वा प्रारब्धकर्मोपभोगः अवमेहति मूत्रयति हृदति पुरीषमुत्सृजति उच्चरिते पुरीषे चेष्टमानो वि
लुंठन् तेनैवादिग्धा आलिप्ता उद्देशादेहप्रदेशायस्य सः ॥ ३२ ॥ बीभत्समिवाशंक्याह तस्येति पुरीषस्य सुरभिणा गंधेन सौगं व्यंघस्य सवायुः ॥ ३३ ॥
एवं गवादिचर्यया पानादिकरोति स्म तदेवाह ब्रजन्नित्यादिना काकमृगगवामिवान्यदपि चरितं वृत्तिर्यस्य ॥ ३४ ॥ नानायोगचर्या आचरतीति

यर्हि वाव स भगवान् लोकमिमं योगस्याद्वा प्रतीपमिवाचक्षाणस्तत्प्रतिक्रियाकर्म बीभत्सितमिति ब्रतमाजग
रमास्थितः शयान एवाश्नाति पिवति खादत्यवमेहति हृदति स्म चेष्टमान उच्चरित आदिग्धोद्देशः ॥ ३२ ॥ तस्य ह
यः पुरीषमुरभिः सौगंध्यवायुस्तद्देशं दशयोजनं समं तात् मुरभिश्चकार ॥ ३३ ॥ एवं गोमृगकाकचर्यया ब्रजं
स्तिष्ठन्नासीनः शयानः काकगोमृगचरितः पिवति खादत्यवमेहति स्म ॥ ३४ ॥ इति नानायोगचर्याचरणो
भगवान् कैवल्यपतिर्ऋषभोऽविरतपरममहानंदानुभव आत्मनिसर्वेषां भूतानां मात्मभूते भगवति वासुदेव आ
त्मनोऽव्यवधानानंतरोदरभावेन सिद्धसमस्तार्थपरिपूर्णो योगैश्वर्याणि वैहाय समनोजवान् तर्धानपरकायप्रवे
शदूरग्रहणादीनियदृच्छयोपगतानि नांजसानृपहृदयेनाभ्यनंदत् ॥ ३५ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे पंचम
स्कंधे ऋषभदेवानुचरिते पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥

था लोकयात्रापरिहाराय योगिभिरेवं वर्तितव्यमिति प्रदर्शनाय तथा कृतवान् बस्तुतस्तु भगवान्यतः अविरतः परममहान् उत्तरोत्तरशतगुणत्वेनोक्तो
य आनंदः तदनुभवस्वरूपः किंच वासुदेवे आत्मनोऽव्यवधानेन अभेदेन न विद्यते अन्येषामिव अंतरामध्ये उदरस्य देहोपाधेर्भाविस्तेन नित्यनिवृ
त्तोपाधित्वेनेत्यर्थः स्वतएव सिद्धैः समस्तैरर्थैः फलैः परिपूर्णत्वाद्योगैश्वर्याणि नाभ्यनंदत् वैहाय संखे चरत्वम् मनोजवं मनस इव देहस्य वेगम् दूरग्रह
णम् दूरदर्शनम् हेनृप हृदयेन मनसा ॥ ३५ ॥ इति पंचमेटीकायां पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥